

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/6/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7122209995
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Mičietová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2026:7122209995.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Oľgy Mičietovej a sudkýň JUDr. Anny Slovinskej a JUDr. Zuzany Matyiovej v spore žalobcov: 1/ A. B. C., nar. X.X.XXXX, D., E. F. XXX/XX, 2/ G. H. I., nar. XX.X.XXXX, J., K. XXX/XX, 3/ I. C., nar. XX.X.XXXX, J., K. XXX/X, 4/ L. C., nar. XX.X.XXXX, D. H. XXX, 5/ A. J. F., nar. XX.X.XXXX, D., H. XXXX/X a 6/ G. M. C., nar. XX.X.XXXX, J., K. XXX/XX, všetci zastúpení N. D. O. G. O. K., Košice, Račí potok 2385/3, IČO: 53 769 589 proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Račianska 71, o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci 150.000 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Mestského súdu Košice sp .zn. 36C/40/2022 z 31. októbra 2024

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok, okrem zamietavého výroku VII.

Priznáva žalobcom 1/ až 6/ proti žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Mestský súd Košice (v ďalšom „súd prvej inštancie“ prípadne „súd“) napadnutým rozsudkom vo výrokoch I. až VI. uložil povinnosť žalovanej jednotlivu zaplatiť sumy po 15.000 eur žalobcovi 1/ a žalobcovi 6/ a sumy po 30.000 eur žalobkyni 2/ a žalobcovi 3/, 4/ a 5/, vždy spolu s úrokmi z omeškania 5 % ročne z dlžnej sumy od 4.4.2022 až do zaplatenia, výrokom VII. žalobu žalobcov 1/ a 6/ v časti úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy 15.000 eur od 1.3.2022 do 3.4.2022 a žalobu žalobcov 2/ až 5/ v časti úrokov z omeškania 5 % ročne zo sumy 30.000 eur od 1.3.2022 do 3.4.2022 zamietol a výrokom VIII. priznal žalobcom 1/ až 6/ nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v plnom rozsahu.

2. Rozhodol tak o nároku žalobcov 1/ až 6/, ktorí sa domáhali zaplatenia spolu sumy 150.000 eur titulom náhrady škody spôsobenej im pri výkone verejnej moci notárom dôvodiac skutkovo tým, že 4.3.2021 ako predávajúci uzavreli kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol prevod ich spoluvlastníckych podielov k pozemkom v kat. úz. J. za kúpnu cenu celkom 150.000 eur, pričom na zabezpečenie peňažných prostriedkov kupujúci vložil do notárskej úschovy na účet notára G. P. D. so sídlom D. XX, D. sumu kúpnej ceny v plnej výške zriadiac vinkuláciu v prospech predávajúcich, pričom však napriek splneniu podmienok na vyplatenie kúpnej ceny z notárskej úschovy, im peniaze vyplatené doposiaľ neboli; dôvodili, že je predpoklad, že boli použité na iný účel ako boli vinkulované.

Žalovaná návrh popierala s tým, že: a/ nevyplatenie finančných prostriedkov zložených do notárskej úschovy z dôvodu ich použitia na uspokojenie vlastných osobných záujmov osoby vykonávajúcej právomoc štátneho orgánu, nie je nesprávnym úradným postupom štátneho orgánu ale excesom konajúcej osoby, za ktorú škodu tým spôsobenú žalovaná podľa zákona č. 514/2003 Z.z. nezodpovedá, b/ doteraz zistené skutkové okolnosti odôvodňujú záver, že notár prijaté finančné prostriedky použil na uspokojenie vlastných záujmov, c/ mala za dôvodné predpokladať, že pohľadávka žalobcov môže

byť uspokojená iným spôsobom, ktorý má prednosť pred uspokojením titulom náhrady škody od štátu a d/ zodpovednosť jej – žalovanej za škodu nevznikla, nárok žalobcovia uplatnili predčasne, mali si prednostne uplatniť nárok voči notárovi.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi, na základe ktorého zistil skutkový stav a tento následne právne posúdil aplikujúc naň § 2 ods. 1, § 4 ods. 1, 3, 4, § 3 ods. 1 písm. c/ a § 40 ods. 1 zákona č. 323/1992 Zb. Notársky poriadok, § 3 ods. 1 písm. d/, § 2, § 4 ods. 1 písm. a/ bod 2, § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., § 65 ods. 1 písm. c/, ods. 3, 6, § 68 ods. 3, 4, 6 Notárskeho poriadku a § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.

Za spornú otázku v konaní vymedzil súd otázku vecnej legitímácie strán sporu. Konštatoval, že žalobcovia aktívnu vecnú legitímáciu odvodzovali od svojho postavenia príjemcov prostriedkov z notárskej úschovy, ktoré peňažné prostriedky napriek splneniu podmienok od notára neobdržali; pasívnu vecnú legitímáciu žalovanej vyvodili z jej objektívnej zodpovednosti za nesprávny úradný postup notára ako orgánu verejnej moci. Na základe zápisnice o notárskej úschove z 3.3.2021 sp. zn. N XXX/XXXX, Knú 12/2021 súd zistil, že peňažné prostriedky z úschovy boli nepochybne prijaté na základe ich vloženia zložitelia a vkladateľmi na osobitný bežný účet vedený v F. Q. na meno notára G. P. D. s označením Notárska úschova a tieto mali byť vyplatené žalobcom 1/ až 6/ po splnení podmienok na ich vydanie a to po predložení rovnopisu kúpnej zmluvy s úradne osvedčenými podpismi predávajúcich a výpisu z LV týkajúceho sa predmetu prevodu, v ktorom bude v časti B LV zapísaná zložiteľka L. D. ako vlastníka predmetu prevodu a súčasne nebude na LV uvedená žiadna ťarcha, ktoré podmienky pre vydanie peňazí z notárskej úschovy boli splnené 27.4.2021, avšak k vydaniu peňazí z nej do času rozhodovania súdu nedošlo. Súd mal preukázanú aktívnu vecnú legitímáciu žalobcov.

V súvislosti so spochybnením zo strany žalovanej danosti jej pasívnej vecnej legitímácie, t.j. zodpovednosti štátu a to s poukazom na účel konania notára, ktoré konanie v danom prípade, dôvodila žalovaná, že nie je možné považovať za nesprávny úradný postup, keďže notár mal použiť finančné prostriedky z úschovy na iné účely – súkromné a teda ide o exces, t.z. prekročenie rámca zákonných povinností a za exces pri plnení zákonných povinností nemôže niesť zodpovednosť štát, súd vychádzajúc zo zákonnej konštrukcie prednosti zodpovednosti štátu pred zodpovednosťou jednotlivca ako vykonávateľa verejnej moci dospel k záveru, že žalovaná je pasívne vecne legitimovaná. Mal za to, že hmotnoprávny vzťah medzi žalobcami a žalovanou – štátom je založený na zodpovednosti za dodržanie zákonného postupu v konaní o notárskej úschove, ktorá sa považuje za výkon notárskej činnosti, ktorý výkon notárskej činnosti je v zmysle Notárskeho poriadku výkonom verejnej moci. Pokiaľ ide o otázku zodpovednosti notára za škodu, uviedol súd, že táto je upravená tak v Notárskom poriadku ako aj v zákone č. 514/2003 Z.z. Mal vzťah Notárskeho poriadku a zákona č. 514/2003 Z.z. v otázke zodpovednosti za škodu spôsobenú notárom za vzťah *lex specialis* a *lex generalis* s tým, že právna úprava tak vychádza zo zásady prednosti zodpovednosti štátu pred zodpovednosťou notára. Poznamenal, že ak by došlo k akceptovaniu výkladu žalovanej o primárnej zodpovednosti notára pri výkone verejnej moci, poprela by sa tým úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, a teda by došlo k popretiu absolútnej objektívnej zodpovednosti štátu.

Pri posudzovaní otázky, či notár G. P. D. sa pri výkone verejnej moci dopustil nesprávneho úradného postupu vychádzal súd z ustanovení § 65 a § 68 Notárskeho poriadku, v ktorých konštatoval, že sa nachádza základ pre normatívne vyjadrenie „správneho úradného postupu“ notára v konaní vo veciach úschov. Vychádzajúc zo skutkových zistení v danej veci dospel k záveru, že notár G. P. D. sa nepochybne dopustil nesprávneho úradného postupu, pretože v konaní o notárskej úschove N 171/2021, Knú 12/2021 žalovaná konajúc prostredníctvom notára nedodržala správny úradný postup, pretože pri nakladaní s peniazmi, ktoré boli predmetom úschovy, nepostupoval notár podľa príkazu, resp. pokynov zložiteľa – vkladateľa, teda podľa dohody medzi zložiteľom/vkladateľom a žalobcami ako príjemcami, keďže po preukázaní splnenia podmienok pre vydanie peňazí z úschovy tieto žalobcom 1/ až 6/ ako príjemcom vydané neboli. Notár porušil § 65 ods. 3 a § 68 ods. 3, 4 Notárskeho poriadku, čím bezo sporu došlo k nesprávne úradnému postupu podľa § 9 zákona č. 514/2003 Z.z.

Pokiaľ žalovaná namietala, že štát nemôže niesť zodpovednosť za situácie, keď sa notár zjavne dopustil excesu vlastným zavineným konaním, t.z. za situácie, že pri výkone právomoci spáchal trestný čin sledujúc svoje vlastné záujmy, uviedol súd, že z hľadiska v tomto konaní podstatnej/relevantnej otázky – a to, či došlo alebo nedošlo k nesprávne úradnému postupu, je irelevantné či a z akého dôvodu, prípadne koho zavinením nedošlo k naplneniu zmyslu a účelu notárskej úschovy. Pre vznik zodpovednosti štátu je relevantné len to, že správny zákonný postup zo strany štátu realizovaný vykonávateľom verejnej moci – notárom, nebol dodržaný. Zdôraznil, že zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je zákonom č. 514/2003 Z.z. koncipovaná ako zodpovednosť objektívna, ktorej sa štát nemôže zbaviť (§ 3 ods. 2). Znamená to aj, že ide o zodpovednosť za výsledok

a nie za zavinenie. Prenesenie právomoci na notára nemôže byť dôvodom na to, aby sa štát zbavil objektívnej zodpovednosti za jeho činnosť. Notár je vykonávateľom verejnej moci a v danom prípade mal súd za zistenú skutočnosť, že nedošlo k naplneniu účelu predmetnej úschovy, pretože notár finančné prostriedky z úschovy príjmom (žalobcom 1/ až 6/) nevydal. Súd konštatoval, že tak bol naplnený prvý predpoklad zodpovednosti štátu za škodu, ktorým je nesprávny úradný postup notára ako vykonávateľa verejnej moci.

Pokiaľ sa týka druhého predpokladu pre vznik zodpovednosti štátu za škodu, a to existenciu škody, mal súd za nesporné, že sa majetok žalobcov nezvýšil o sumu 150.000 eur ako hodnotu kúpnej ceny za predaj nehnuteľnosti v ich podielovom spoluvlastníctve. Sporné však zostalo zodpovedanie otázky, resp. právne posúdenie tohto „nezväčšenia majetku žalobcov“ a to, či v čase podania žaloby a rozhodovania súdu bolo možné túto sumu považovať za pohľadávku z titulu škody voči štátu alebo išlo v danom čase o pohľadávku z titulu bezdôvodného obohatenia voči konkrétnemu notárovi, keďže sa žalovaná procesne bránila, že žaloba bola podaná predčasne z dôvodu, že škoda žalobcovi ešte nevznikla, nakoľko štát môže niesť zodpovednosť za škodu až po tom, čo nebude možné nárok žalobcu uspokojiť z majetku notára. Žalovaná zastala názor, že pred zodpovednosť štátu za škodu má prednosť uspokojenie nároku z titulu bezdôvodného obohatenia, a to od toho, kto sa ho dopustil – v danom prípade notár, a teda pokiaľ je možnosť domáhať sa uspokojenia nároku z majetku notára, nemôže byť splnený zákonný predpoklad vzniku škody. Pokiaľ sa žalobcovia domáhali úhrady spolu 150.000 eur titulom náhrady škody mal súd za nepochybne preukázané, že práve takáto suma bola prijatá do notárskej úschovy na osobitný bežný účet notára G. D. a jej účelom bola úschova kúpnej ceny za prevod spoluvlastníckeho práva k predmetu prevodu na základe kúpnej zmluvy zo 4.3.2021 uzavretej medzi žalobcami 1/ až 6/ ako predávajúcimi a kupujúcou L. D., ktorá v konaní o úschove vystupovala v pozícii zložiteľa, tiež bolo preukázané, že notár konal v rozpore s príkazom zložiteľky L. D., resp. nekonal v súlade s pokynmi vymedzenými v zápisnici o notárskej úschove a finančné prostriedky zložené do úschovy napriek nespornému splneniu podmienok na ich vydanie, predávajúcim nevyplatil. Žalovanou prezentovaný názor o konkurencii nároku na náhradu škody a nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia zhrnutý do záveru, že právo na náhradu škody voči štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. nevznikne, kým poškodený má možnosť domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia voči subjektu, ktorý má povinnosť bezdôvodné obohatenie vydať, nepovažoval súd za správny. Nestotožnil sa preto s obranou žalovanej o prednostnej zodpovednosti notára voči žalobcom z titulu bezdôvodného obohatenia a vzniku škody a zodpovednosti štátu až v prípade nemožnosti uspokojenia nároku od notára ako jednotlivca – vykonávateľa verejnej moci s tým, že takáto podmienka nevyplýva zo žiadneho ustanovenia zákona č. 514/2003 Z.z. Súd konštatoval, že vzťah z konania o notárskych úschovách je vzťahom, kde notár voči zložiteľovi a príjemcovi vystupuje z pozície verejnej moci zverenej mu štátom a tento vzťah má verejnoprávny charakter. Medzi notárom a žalobcami v danej veci nešlo o súkromnoprávny vzťah ale o vzťah verejnoprávny, v ktorom notár vystupoval ako nositeľ štátnej/verejnej moci, plnil úlohy štátneho orgánu, ktorou činnosťou na jeho strane nemohlo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd mal za to, že inštitút bezdôvodného obohatenia ako inštitút súkromného práva nie je možné aplikovať na právne vzťahy z notárskej úschovy majúcej jednoznačne verejnoprávny charakter. Uvedol, že podstatou bezdôvodného obohatenia v zmysle jeho subsidiarity je, že sa uplatní výlučne v tom prípade, pokiaľ nie je možné nerovnováhu v majetkovej sfére reparať iným spôsobom. Súd uzavrel, že sa s obranou žalovanej v uvedenom smere nestotožnil.

Považoval za zrejmé, že si žalobcovia uplatnili náhradu skutočnej škody podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. Mal za preukázané, že v ich majetkovej sfére došlo ku škode vo výške spolu 150.000 eur spočívajúcej v nezväčšení ich majetku o túto sumu predstavujúcu kúpnu cenu za predaj nehnuteľnosti v ich podielovom spoluvlastníctve. Škoda žalobcom už vznikla, keďže ako poškodeným v dôsledku porušenia povinnosti notára ako orgánu verejnej moci sa ich majetok nezväčšil.

Napokon sa súd zaoberal otázkou príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom notára a vzniknutou škodou. Posudzoval možné príčiny následku v podobe vzniku škody na majetku žalobcov v slede dejovej línie od uzavretia kúpnej zmluvy medzi žalobcami ako predávajúcimi a kupujúcou L. D., cez spísanie zápisnice o notárskej úschove o zložení a prevzatí peňažnej sumy 150.000 eur notárom na jeho osobitný účet, splnenia podmienok pre vydanie peňazí z notárskej úschovy žalobcami ako príjemcami, až po vznik škody, ktorá žalobcom vznikla v dôsledku nezväčšenia ich majetku o predmet notárskej úschovy. Súd ako jedinú bezprostrednú a priamu príčinu tohto následku vzhliadol nesprávny úradný postup štátu konajúceho prostredníctvom vykonávateľa verejnej moci – notára Mgr. Kavečanského. Jedinou príčinou, ktorá spôsobila nezväčšenie majetku žalobcov bolo porušenie povinnosti notára vydať z úschovy peňažnú sumu žalobcom ako príjmom po splnení podmienok,

ktoré boli dohodnuté v zápisnici o notárskej úschove, a ktoré konanie notára má charakter nesprávneho úradného postupu. Keďže výlučnou, priamou a bezprostrednou príčinou vzniku škody bolo nedodržanie úradného postupu vykonávateľa verejnej moci – v danom prípade notára, súd uzavrel, že medzi nesprávnym úradným postupom notára a vznikom škody na majetku žalobcov je daný vzťah príčinnej súvislosti, čím došlo k naplneniu aj poslednej tretej podmienky zodpovednosti žalovanej za škodu na majetku žalobcov. Poznamenal, že na tento záver nemá vplyv tá skutočnosť, že si žalobcovia svoj nárok na rovnakom skutkovom základe uplatnili voči notárovi v trestnom adhéznom konaní. Súd mal za to, že procesná situácia uplatnenia nároku na náhradu škody voči notárovi v adhéznom konaní a voči štátu v civilnom konaní nespĺňa, resp. nenapĺňa negatívnu procesnú podmienku – prekážku litispendencie podľa § 159 CSP a to pre absenciu podmienky totožnosti subjektov.

Súd napokon subsumujúc zistený skutkový stav pod príslušné citované ustanovenia právnych predpisov mal za preukázané splnenie všetkých predpokladov vzniku nároku žalobcov na náhradu škody a na tom základe žalobcom voči žalovanej žalovaný nárok v požadovanej a preukázanej výške spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne z tej ktorej dlžnej sumy konkrétnemu žalobcovi vždy od 4.4.2022 až do zaplatenia, priznal. Pokiaľ ide o omeškanie s plnením finančného dlhu, dospel súd v danej veci k záveru, že sa omeškanie žalovanej začalo dňom jej oznámenie poškodeným/žalobcom, t.j. dňom 4.4.2022, že nárok na náhradu škody neuspokojí. Na tom základe žalobu v časti o zaplatenie príslušenstva – úrokov z omeškania od 1.3.2022 do 3.4.2022 zamietol.

V spore v celom rozsahu úspešným žalobcom 1/ až 6/, keďže ich neúspech v spore predstavuje len zanedbateľnú časť úrokov z omeškania, priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

3. Proti rozsudku včas podala odvolanie žalovaná, a to v časti jeho výrokov I. až VI., ktorými ju súd zaviazal zaplatiť jednotlivým žalovaným 1/ až 6/ celkom 150.000 eur spolu s príslušenstvom a v časti proti výroku VIII., ktorým ju súd zaviazal na náhradu trov konania žalovaným 1/ až 6/, a to z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/ a h/ CSP.

V úvode dala do pozornosti, resp. poukázala na to, že notár G. P. D. bol 4.8.2021 vyšetrovateľom KR PZ Košice obvinený pre pokračovací obzvlášť závažný zločin sprenevery podľa § 213 ods. 1, 4 písm. a/ Trestného zákona v konaní vedenom pod ČVS: KRP-84/2-VYS-KE-2021 za celkovo deväť skutkov, o.i. za skutok dotýkajúci sa predmetnej úschovy, dodatočne bol obvinený z ďalších dvoch obdobných skutkov. Uznesením H. M. D. A. z 24.9.2021, sp. zn. 1Pv 177/21/8802 v spojení s opravným uznesením z 1.10.2021 došlo k zaisteniu majetku obvineného notára v zmysle § 50 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku. Trestné konanie je vedené na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 8T/2/2022 a nebolo do dňa podania odvolania ukončené. Poukázala na to, že žalobcovia si žalovaný nárok uplatnili aj v uvedenom trestnom konaní.

Namietala proti právnomu posúdeniu veci súdom prvej inštancie vo vzťahu k ňou – žalovanou uplatnenej námietke neexistencie nesprávneho úradného postupu, resp. excesu o notára. Nestotožnila sa s tým, ako túto námietku posúdil súd prvej inštancie. Mala za to, že je nevyhnutné v prípade zodpovednosti za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci rozlišovať medzi nesprávnym úradným postupom podľa § 9 zákona č. 514/2003 Z.z. a excesom z výkonu verejnej moci, teda konaním úplne mimo rámca úradného postupu. Tvrdila, že posúdenie veci prezentované súdom v odôvodnení napadnutého rozsudku vychádza z nepochopenia jej argumentácie ohľadom uvedeného rozlišovania. V konaní nerozporovala, že výkon notárskej činnosti predstavuje výkon verejnej moci a za splnenia zákonných podmienok nastupuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú notárom pri výkone verejnej moci, avšak poukázala na to, že v priebehu konania namietala, že konanie tohto notára v tejto konkrétnej veci nepredstavovalo výkon verejnej moci, a teda ani nesprávny úradný postup; nešlo o činnosť notára majúcu charakter výkonu verejnej moci, ale išlo o konanie prekračujúce zákonom zverené kompetencie osôb, ktorým zákon zveril právomoc orgánu verejnej moci. Poukázala na to, že nesprávny úradný postup je konanie, ktoré vecne a účelovo súvisí s výkonom štátnej moci a smeruje k splneniu úloh a cieľov štátneho orgánu a tento účel a cieľ je dosiahnutý aj pri porušení určitých pravidiel a poriadku. V momente, ak konajúca osoba pri výkone právomoci koná úplne mimo rámca úradného postupu, dopustí sa konania, ktorým môže založiť znaky skutkovej podstaty trestného činu alebo sleduje svoje vlastné záujmy, účel samotného výkonu štátnej moci je konajúcou osobou zmarený. Mala za to, že pre konanie je relevantné skúmanie konania notára, nakoľko štát nezodpovedá za konanie osôb, ak konajúce osoby uspokojovali vlastné záujmy a potreby a ich konanie bolo mimo akéhokoľvek rámca činnosti orgánu verejnej moci. Za nesporné považovala to, že štát nepreniesol na notára právomoc svojvoľne nakladať s finančnými prostriedkami prijatými do notárskej úschovy, ani nepreniesol na notára právomoc použiť tieto finančné prostriedky na súkromné účely, taktiež mala za nesporné, že notár pri prevádzaní

finančných prostriedkov na svoje súkromné účely za účelom vyplatenia svojich dlhov nevystupuje v pozícii vykonávateľa verejnej moci zverenej mu štátom. Mala za nepochybné, že notár s finančnými prostriedkami zverenými do notárskej úschovy nenakladal ako orgán verejnej moci, ale ako súkromná osoba konajúca v rozpore so zákonom a výlučne vo svoj prospech. Skutočnosť, že konkrétna osoba je notárom neznamena, že každej jej konanie/postup je výkonom verejnej moci a že v každom momente koná ako vykonávateľ verejnej moci. S poukazom na uvedené sa nestotožnila so záverom súdu, že v danom prípade ide o zodpovednosť jej – žalovanej, a to bez ohľadu skúmania konkrétneho konania notára. Dodala, že svoju argumentáciu v konaní podporila aj poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/27/2016, v ktorom sa najvyšší súd jednoznačne vyjadril k rozsahu zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri prekročení zákonom zverených kompetencií orgánom verejnej moci a v tomto kontexte prezentoval právny názor, že zákonom č. 514/2003 Z.z. nie je krytá úschova po tom, čo malo dôjsť k použitiu časti predmetu úschovy za cenu vybočenia z medzí priznaných oprávnení. Tvrdila, že súd sa žiadnym spôsobom so závermi v tomto rozhodnutí prijatými nevyporiadal, pričom mala za to, že ide o závery bezpochyby aplikovateľné a smerodajné aj pre posudzovaný prípad. Toto pochybenie mala za také, ktoré spôsobuje aj nedostatočnosť odôvodnenia, a teda nepreskúmateľnosť rozhodnutia vo veci, čo zakladá odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP. Podľa označeného uznesenia, ak notár nakladal s predmetom úschovy úplne mimo úradných kompetencií (úplne mimo rámca podmienok úschovy a nakladal s predmetom úschovy v rozpore s právnymi predpismi a zákonnými povinnosťami notára), nejde o škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom notára. Dodala, že odkázala aj na ďalšie rozhodnutia a to rozhodnutia NS ČR sp. zn. 28Cdo/2699/2010 a sp. zn. 25Cdo/670/2005 (v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk zverejnené pod č. 49/2007). Dôvodila, že pri reflektovaní záverov označených rozhodnutí s prihliadnutím na zistený skutkový stav v tomto konaní mal súd prvej inštancie dospieť k záveru, že ak notár po prijatí finančných prostriedkov tieto použil ako súkromná osoba na sanáciu svojich dlhov, takýto prípad nakladania s úschovou predstavuje zjavné vybočenie z rámca úradného postupu, je excesom konajúcej osoby a nie nesprávnym úradným postupom, za ktorý zodpovedá štát. Štát nemôže niesť zodpovednosť za excesné konanie, t.j. konanie notára G. D., ktorým evidentne konal mimo rámca úradného postupu prekračujúc kompetencie zverené mu zákonom.

Žalovaná sa nestotožnila ani s posúdením a definovaním objektívnej zodpovednosti štátu za škodu, ktoré predniesol súd prvej inštancie. Za nesprávne právne posúdenie veci naplňajúce odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP mala záver súdu prijatý v odseku 51. odôvodnenia rozsudku, v rámci ktorého odôvodnenia súd konštatoval, že zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je zákonom č. 514/2003 Z.z. koncipovaná ako zodpovednosť objektívna, ktorej sa štát nemôže zbaviť. Mala tento záver súdu za rozporný so záverom, aký prijal Najvyšší súd SR, tým, že súd účelovo opomenul, že objektívna zodpovednosť znamená len to, že ide o zodpovednosť bez ohľadu na zavinenie, nemá však povahu všeobecného inštitútu. Objektívna zodpovednosť neznamená, že nemôžu existovať okolnosti, za ktorých zodpovednosť štátu nevznikne.

V ďalšom namietala proti záverom súdu prvej inštancie v súvislosti s otázkou posúdenia vzniku škody. Poukázala na to, že v priebehu konania rozporovala, že žalobcovia nepreukázali vznik škody, pričom predčasnosť uplatneného nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. videla v existencii pohľadávky žalobcov voči notárovi na vydanie bezdôvodného obohatenia, resp. v existencii pohľadávky preukázateľne uplatnenej v adhéznom konaní. Súd prvej inštancie sa s touto argumentáciou nestotožnil uveďúc, že inštitút bezdôvodného obohatenia je inštitútom súkromného práva. V tej súvislosti žalovaná opätovne poukazovala na to, že konanie notára (nevyplatenie financií zložených do notárskej úschovy z dôvodu ich použitia na uspokojenie vlastných osobných záujmov) nemožno považovať za výkon verejnej moci, a teda za činnosť notára upravenú v Notárskom poriadku. Preto ani nemožno konštatovať existenciu verejnoprávneho vzťahu medzi žalobcami a G. P. D.. Trvala na názore, že pokiaľ existuje právna možnosť domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia, resp. náhrady škody od iného subjektu (aj v podobe uplatneného nároku v adhéznom konaní), škoda nemohla vzniknúť. Za opakované naplnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP mala opomenutie povinnosti súdu posúdiť nárok žalobcov vo svetle relevantnej judikatúry dovolacieho súdu zaoberajúcej sa neexistenciou vzniku škody, za ktorú by mala zodpovedať žalovaná, ak existuje nárok žalobcov na uplatnenie nároku na náhradu škody v adhéznom konaní, resp. nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia od osoby odlišnej od štátu. Poukázala na to, že v konaní namietala, že o škode na strane žalobcov v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. nemožno hovoriť dovtedy, kým sa nárok žalobcov nestane (bez ich zavinenia) nevymáhateľným, a teda až v prípade bezúspešného uplatnenia nároku na náhradu škody v danej veci v adhéznom konaní, a teda preukázania nevymáhateľnosti uplatneného nároku voči notárovi D., prichádza do úvahy možnosť vzniku reálnej škody na strane žalobcov, kedy môže nastúpiť zodpovednosť štátu. V súvislosti s týmto názorom uviedla, že poukazovala na judikatúru Najvyššieho

súdu SR (sp. zn. 4Cdo/199/2005), Ústavného súdu SR (sp. zn. II.ÚS 165/2012) ako aj Najvyššieho súdu ČR (sp. zn. 25Cdo 145/2002), ktorú dôvodila, že je možné doplniť aj odkazmi na rozhodnutia NS SR sp. zn. 4Cz 110/84 a sp. zn. 1MCdo 8/2007, nález ÚS SR sp. zn. III.ÚS 361/2009, či rozhodnutie NS ČR sp. zn. 25Cdo/2601/2010. V zmysle uvedenej judikatúry, je nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, obdobne aj nárok uplatnený v adhéznom konaní, potrebné uplatniť pred nárokom na náhradu škody. Rovnako v uvedených súvislostiach poukazovala aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/184/2018 z 28.5.2020, v zmysle ktorého, kým žalobca má pohľadávku na vydanie bezdôvodného obohatenia voči tomu, kto ho získal, resp. kým nepreukázal bezúspešné domáhanie sa vydania tohto obohatenia, nie je daný základný predpoklad zodpovednosti štátu za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z.z., a to existencia samotnej škody. Akcentovala, že náhrada škody z výkonu verejnej moci proti štátu (jeho prípadná zodpovednosť) nemá povahu všeobecného inštitútu, ktorý by ako jediný reparoval všetky potenciálne škody vzniknuté poškodenému subjektu. Nemožno preto pripustiť, aby sa poškodení domáhali náhrady škody priamo proti štátu bez toho, aby sa aspoň pokúsili vymôcť dlžné peniaze od toho, kto sa na ich úkor, a to prípadne aj zapríčinenia štátu, bezdôvodne obohatil. Pokiaľ má účastník pohľadávku na vydanie bezdôvodného obohatenia voči osobe odlišnej od štátu, škoda mu ešte nevznikla a preto nemôže byť daná zodpovednosť štátu za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Existencia pohľadávky na vydanie bezdôvodného obohatenia vylučuje vznik škody ako majetkovej ujmy. Mala za to, že predmetná ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu, na ktorú poukázala popiera názor súdu prvej inštancie o nesprávnosti jej záverov ohľadom prednosti uplatnenia si nárokov titulom bezdôvodného obohatenia a ohľadom predčasnosti uplatneného nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. označila preto závery prijaté súdom prvej inštancie týkajúce sa subsidiarity právnej úpravy bezdôvodného obohatenia vo vzťahu k náhrade škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. za nesprávne právne posúdenie, čo zakladá odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP. Dala v tej súvislosti do pozornosti aj rozhodnutie NS SR, ktorý uznesením sp. zn. 1Cdo/128/2019 z 30.3.2020 ako dovolací súd prezentoval právny názor, podľa ktorého právo na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci možno uplatniť len vtedy, ak sa dotknutá osoba nemôže úspešne domáhať práva na vydanie bezdôvodného obohatenia voči tretej osobe. Súčasne najvyšší súd z tohto pohľadu opačný právny názor zaujatý v skorších uzneseniach z 21.12.2010 sp. zn. 2Cdo/48/2010, 2Cdo/155/2011 z 21.12.2011 a sp. zn. 2MCdo/13/2013 z 13.12.2014 označil za prekonaný ako ojedinelý odklon, vybočenie od už v súčasnosti ustálenej neskoršej súdnej praxe.

Žalovaná argumentovala, že opomenutie súdu posúdiť nárok žalobcov v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. a relevantnej judikatúry dovolacieho súdu zaoberajúcej sa neexistenciou vzniku škody nespôsobuje len nepreskúmateľnosť rozhodnutia (odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP), ale predstavuje aj porušenie princípu predvídateľnosti rozhodovania. V tej súvislosti odkázala na právnu a citovala právnu vetu nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 275/2018 z 25.6.2019.

S prihliadnutím na uvedené zastala názor, že súdom prijaté právne závery, ktoré prezentoval v odôvodnení rozsudku, vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci a sú aj dôsledkom nezohľadnenia žalovanou v konaní opakovane prezentovanej judikatúry podstatnej pre rozhodnutie veci. Pokiaľ sa súd zaoberal posudzovaním otázky (ne)existencie prekážky litispendencie, ktorú nemal v zmysle § 159 CSP za danú, dôvodila, že nakoľko žiadna zo strán námietku existencie prekážky litispendencie v konaní nevzniesla, že toto právne posúdenie sa týka jej námietky ohľadom predčasnosti uplatnenia nároku na náhradu škody v tomto konaní s poukazom na to, že si žalobcovia ako poškodení uplatnili nárok aj v adhéznom konaní. Mala uvedené odôvodnenie súdu prvej inštancie za dôsledok nesprávneho právneho posúdenia veci vo vzťahu k vzniku škody a existencii nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Akékoľvek posúdenie existencie prekážky začatého konania s prihliadnutím na charakter konania a ňou vznesené námietky považovala za irelevantné. Nenamietala totiž súbežné vedenie adhézneho konania a konania o náhradu škody, ale namietala predčasnosť nároku, a teda, to, že škoda, za ktorú má byť zodpovedný štát, nevznikne skôr ako je preukázaná nemožnosť uspokojenia pohľadávky iným spôsobom (vrátane adhézneho konania) od subjektu, ktorý získal majetkový prospech na úkor toho, do majetkovej sféry koho bolo zasiahnuté. Preukázanie nemožnosti dosiahnuť uspokojenie pohľadávky napríklad titulom bezdôvodného obohatenia v adhéznom konaní nie je síce podmienkou uplatnenia nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z., je však podmienkou pre preukázanie vzniku škody ako jedného zo základných predpokladov vzniku nároku na náhradu škody podľa predmetného zákona. Dôvodila, že v zmysle ustálenej rozhodovacej činnosti súdov, kým majú žalobcovia pohľadávku na vydanie bezdôvodného obohatenia voči tomu, kto ho získal, resp. kým nepreukázali bezúspešné sa vydania tohto obohatenia, nie je daný základný predpoklad zodpovednosti štátu za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. a dôsledkom predčasného uplatnenia práva na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. je zamietnutie podanej žaloby. Namietala, že sa

súd vôbec nezaoberal a nevyporiadal s tým, že v prípade priznania náhrady majetkovej škody v tomto konaní a zároveň v prípade, ak súd v odsudzujúcom rozsudku zaviazal notára ako obžalovaného na náhradu škody žalobcom ako poškodeným, nastane duplicita uspokojenia toho istého nároku. Mala za to, že aj uvedené predstavuje podstatu jej námietky ohľadom predčasnosti uplatneného nároku na náhradu škody, ktoré malo viesť k zamietnutiu žaloby o náhradu škody v celom rozsahu. Uzavrela, že voči notárovi G. P. D. prebieha trestné konanie, v rámci ktorého došlo k zaisteniu jeho majetku, a to práve za účelom zaistenia nároku poškodených, ktorí si uplatnili nárok na náhradu škody spôsobenej trestným činom; zaistený bol majetok notára – dva bytové domy s príslušenstvom ako aj finančné prostriedky na účte notárskeho úradu vo výške 407.105,21 eura a na osobnom účte notára vo výške 4.145,47 eura. Žalobcovia si uplatnili nárok na náhradu škody aj v adhéznom konaní. Navrhla, aby odvolací súd z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/ a h/ CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zrušil a vrátil vec súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Žalobcovia sa k odvolaniu nevyjadrili.

5. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) na základe odvolania podaného včas žalovanou ako oprávnenou osobou (§ 362 a § 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 - 358 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi vymedzenými odvolateľkou (§ 380 a § 365 CSP), preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a dospel k záveru, že odvolaniu žalovanej nie je možné vyhovieť, rozsudok v napadnutom rozsahu je vecne správny a ako taký ho preto potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

6. Rozsudok bol verejne vyhlásený 22. januára 2026 o 10.10 hod. v pojednávacej miestnosti Krajského súdu v Košiciach č. dverí 210, o ktorej skutočnosti bol vopred vyvesený oznam na úradnej tabuli a zároveň zverejnený na webovej stránke tunajšieho súdu 16.1.2026.

7. Odvolateľka odvolaním napadla rozsudok súdu prvej inštancie čo do výrokov I. až VI. zaväzujúcich ju na poskytnutie žalovaného plnenia žalobcom 1/ a ž 6/ a výroku VIII., ktorým súd priznal žalobcom proti nej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Výrok VII., ktorým súd žalobu žalobcov 1/ až 6/ v časti o zaplatenie úrokov z omeškania (za obdobie od 1.3.2022 do 3.4.2022), t.z. v rozsahu nad výrokmi I. až VI. priznaných úrokov z omeškania od 4.4.2022 do zaplatenia, zamietol, nebol ako taký predmetom odvolacieho prieskumu a nadobudol právoplatnosť.

8. Žalovaná/odvolateľka dôvodila v odvolaní tým, že jej súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP) a vec nesprávne právne posúdil (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

Pokiaľ napádala nesprávny procesný postup súdu dôvodila, že sa súd prvej inštancie nevyporiadal s judikatúrou, na ktorú v konaní odkazovala, zaoberajúcou sa jednak otázkou či konanie notára úplne mimo rámec úradného postupu predstavuje (ešte stále) výkon verejnej moci, a teda nesprávny úradný postup alebo či nejde o exces (vybočenie) z výkonu verejnej moci a tiež otázkou či vôbec vznikla škoda, za ktorú by mal zodpovedať štát, ak existuje nárok poškodených na uplatnenie náhrady škody v adhéznom konaní, resp. nárok poškodených na vydanie bezdôvodného obohatenia voči osobe od štátu odlišnej. Mala za to, že tento procesný nedostatok spôsobil nepreskúmateľnosť rozhodnutia a porušenie princípu predvídateľnosti rozhodovania.

Za nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie mala odvolateľka to ako sa súd (nesprávne) vyporiadal s ňou uplatnenou námietkou neexistencie nesprávneho úradného postupu notára ako orgánu verejnej moci ako jednej z podmienok pre vznik zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z., keď neposúdil konanie notára ako exces/vybočenie z (výkonu) verejnej moci, t.z. konanie notára úplne mimo rámec úradného postupu a teda podľa odvolateľky, nerozlíšil medzi nesprávnym úradným postupom (ako výkonom verejnej moci) a excesom a konanie notára (ktorý pri nakladaní do notárskej úschovy mu zverenými finančnými prostriedkami postupoval v rozpore so zákonom a výlučne vo svoj prospech) vyhodnotil ako nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci.

Nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie videla aj posúdení otázky vzniku škody, ako jedného z predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu, keď sa súd nestotožnil s jej námietkami, resp. názorom, že pokiaľ existuje právna možnosť domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia, resp. náhrady škody od iného subjektu (aj v adhéznom konaní), škoda vzniknúť nemohla. Inak povedané

trvala na tom, že škoda, za ktorú má byť zodpovedný štát nevznikne skôr ako je preukázaná nemožnosť uspokojenia pohľadávky žalobcov iným spôsobom (vrátane adhézneho konania) od subjektu, ktorý získal majetkový prospech na úkor toho, do majetkovej sféry koho bolo zasiahnuté.

14. Odvolací súd dospel k záveru, že žalovanou uplatnené odvolacie dôvody nie sú naplnené.

15. Na základe oboznámenia sa s rozsudkom súdu prvej inštancie ako i konaním, ktoré vydaniu rozsudku predchádzalo a preskúmaním dôvodov odvolateľky odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie náležite zistil skutkový stav veci, pričom skutkové okolnosti sporu medzi stranami sporu ani neboli sporné, vykonal v potrebnom rozsahu adekvátne dokazovanie, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa § 191 CSP a dospel tak k správnym skutkovým zisteniam (ktoré žalovaná ani nenapádala), na ktorých aj založil svoje rozhodnutie. Zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver, pričom rozsudok aj náležite odôvodnil a neboli zistené žiadne porušenia procesných práv žalovanej v takej miere, že tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, preto odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

16. Správne, podrobné, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutého rozsudku, ktorý je dostatočne zrozumiteľný a určitý, a odvolací súd sa v celom rozsahu s jeho dôvodmi stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP). Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie dáva odpoveď na všetky relevantné s predmetom konania súvisiace otázky. Súd dostatočne objasnil skutkový a právny základ rozhodnutia, náležite vysvetlil svoje úvahy, pre ktoré žalobu považoval za dôvodnú ako i uviedol dôvody, pre ktoré žalovanou uplatnené námietky nevyhodnotil ako opodstatnené. Správne sa vyporiadal s otázkou naplnenia zákonných podmienok pre vznik zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. za nesprávny úradný postup notára vystupujúceho, resp. plniaceho úlohy orgánu verejnej moci, odôvodnil prečo sa nestotožnil s obranou žalovanej, že konanie notára v posudzovanej veci nepredstavovalo nesprávny úradný postup, ale išlo o exces. Z odôvodnenia sú zrejmé dôvody, na základe ktorých súd žalobe žalobcov vyhovel a žalovanú titulom danosti zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci, v danej veci notára plniaceho úlohy štátu na základe poverenia štátu, zaviazal na náhradu škody vzniknutej žalobcom.

17. Na správnosti skutkových zistení a právnych úvah súdu prvej inštancie, ako ani na správnosti dôvodov napadnutého rozsudku nie je spôsobilé nič zmeniť ani podané odvolanie. Odvolacie námietky žalovanej boli už v prevažnej väčšine predmetom dokazovania a posudzovania v konaní pred súdom prvej inštancie, ktorý sa s nimi dôsledne pri rozhodovaní danej veci vysporiadal. Ani ďalšie skutočnosti uvedené v odvolaní neumožňujú odvolaciemu súdu prijať iné závery a nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku. Odvolací súd reagujúc na odvolacie námietky žalovanej a na zdôraznenie správnosti dôvodov napadnutého rozsudku dopĺňa:

18. V súvislosti s odvolacími námietkami a dôvodmi žalovanej/odvolateľky odvolací súd upriamuje pozornosť najmä odvolateľky na veľkým senátom občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR prijaté (dňa 24.6.2025) rozhodnutie, v ktorom Najvyšší súd SR ako súd dovolací s poukázaním na existenciu rozdielnej rozhodovacej činnosti/praxe jednotlivých dovolacích senátov najvyššieho súdu v otázkach posudzovania predpokladov zodpovednosti za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. a konkurencie nároku na náhradu škody voči štátu a nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré otázky je potrebné považovať za rozhodné i pre posudzovanú vec, prijal v rozhodnutí právne závery, podporujúce správne právne posúdenie súdnej veci súdom prvej inštancie a protichodné odvolacej argumentácii žalovanej/odvolateľky v podanom odvolaní.

Ide o uznesenie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 VCdo/3/2025 z 24.6.2025, ktorým bol zrušený rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 7. októbra 2022 sp. zn. 5Co/173/2021 a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Priamo vo výroku uznesenia najvyšší súd uviedol: „Nie je podmienkou uplatnenia nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom do 31. decembra 2008, ktorá vznikla z dôvodu nesprávneho úradného postupu orgánu verejnej moci, prednostné uplatnenie nároku na náhradu škody voči ďalšej osobe spoluzodpovednej za vznik škody v adhéznom konaní, či uplatnenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia.“ Odvolací súd dodáva, že ide v zmysle § 48 ods. 3 veta prvá CSP o právny názor záväzný pre senáty najvyššieho súdu, a teda logicky záväzný aj pre súdy nižších stupňov.

19. Podľa § 48 ods. 1,3 a 4 CSP, ak senát najvyššieho súdu pri svojom rozhodovaní dospeje k právnomu názoru, ktorý je odlišný od právneho názoru, ktorý už bol vyjadrený v rozhodnutí iného senátu najvyššieho súdu, postúpi vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu. V uznesení o postúpení veci odôvodní svoj odlišný právny názor (odsek 1). Veľký senát sa skladá z predsedu senátu a šiestich sudcov. Právny názor vyjadrený v rozhodnutí veľkého senátu je pre senáty najvyššieho súdu záväzný. Ak sa senát najvyššieho súdu pri svojom rozhodovaní chce odchyliť od právneho názoru vyjadreného v rozhodnutí veľkého senátu podľa odseku 2, postúpi vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu (odsek 3). Veľký senát si pred rozhodnutím vo veci vyžiada stanovisko ministra spravodlivosti Slovenskej republiky, generálneho prokurátora Slovenskej republiky, prípadne ďalších subjektov (odsek 4).

20. Podľa R 17/2017: „Ustanovenie § 48 CSP dopadá na prípady, v ktorých trojčlenný senát najvyššieho súdu dospeje k záveru, že je dôvod na odklon od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (stanovísk alebo rozhodnutí uverejnených v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky) alebo na zmenu právneho názoru vyjadreného v skoršom rozhodnutí trojčlenného senátu najvyššieho súdu, alebo na odklon od právneho názoru vyjadreného v rozhodnutí veľkého senátu. Pokiaľ trojčlenný senát dospeje k záveru, že tieto dôvody nie sú dané, vec nepostúpi veľkému senátu najvyššieho súdu.“

21. NS SR ako súd dovolací, veľký senát občianskoprávneho kolégia v predmetnom prijatom rozhodnutí sp. zn. 1 VCdo/3/2025 posudzoval, resp. vychádzal z obdobnej skutkovej situácie, aká nastala v tu posudzovanom spore. Predmetom posudzovania veľkým senátom bola otázka zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci, v danej veci notára plniaceho úlohy štátu na základe poverenia štátu. Išlo o notára, ktorý taktiež s prostriedkami danými mu do notárskej úschovy nenaložil v súlade s dohodou v notárskej zápisnici, tieto prostriedky použil na iný účel a bol za to aj odsúdený. V predmetnej veci Krajský súd v Košiciach konajúc ako súd odvolací zmenil rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým prvostupňový súd priznal žalobcovi ako poškodenému proti žalovanej Slovenskej republike, Ministerstvu spravodlivosti SR nárok na náhradu škody v uplatnenej výške, a to tak, že odvolací súd žalobu zamietol s tým, že nepovažoval konanie notára za výkon verejnej moci a nesprávny úradný postup, ale mal za to že išlo o vybočenie z výkonu verejnej moci predstavujúce exces. Dovolací súd riešiac nastolenú otázku predložil vec na rozhodnutie Veľkému senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR, ktorý si po postúpení veci senátom 8C v súlade s § 48 ods. 4 CSP vyžiadal stanoviská ministra spravodlivosti Slovenskej republiky, generálneho prokurátora Slovenskej republiky, Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave, Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a Fakulty práva Paneurópskej vysokej školy. Po oboznámení sa so stanoviskami týchto inštitúcií a nadväzujúc na väčšinové zhodné stanoviská s názorom prezentovaným senátom 8C, s ktorým sa stotožnil aj veľký senát občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR., veľký senát konštatoval, že v danom prípade podmienky pre uplatnenie nároku na náhradu škody voči štátu boli splnené. Výkon činnosti notára je výkonom činnosti vo verejnom záujme v zmysle § 4 ods. 3 Notárskeho poriadku. Notár má postavenie verejného činiteľa a výkon notárskej činnosti je výkonom verejnej moci, ktorá rozsahovo spadá pod ustanovenie § 3 zákona č. 514/2003 Z.z. Za škodu spôsobenú notárom pri výkone notárskej činnosti je zodpovedná Slovenská republika. Notár konajúci v zmysle jeho právomoci je osobou odlišnou od fyzickej osoby, ktorá je notárom. Trestnosť konania tretej osoby na konaní notára majúceho znaky nesprávneho úradného postupu alebo nezákonného rozhodnutia, nemá vplyv na zodpovednosť notára (ako orgánu verejnej moci) za škodu. Z uvedeného vyplýva, že voči štátu - Slovenskej republike môže v zmysle procesného postupu smerovať priamo aj nárok na uplatnenie zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú notárom pri výkone notárskej činnosti. Voľba uplatnenia medzi trestným a civilným režimom je výlučne na poškodenom, pričom táto nemení pozíciu osobne pasívne legitimovaného subjektu, voči ktorému má nárok poškodeného smerovať. V kontexte uvedeného preto veľký senát nepovažoval právny záver odvolacieho súdu o prednosti uplatnenia nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia pred nárokom na náhradu škody voči štátu za vecne správny.

22. Neobstojí preto argumentácia žalovanej/odvolateľky o tom, že právo na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci možno uplatniť len vtedy, ak sa dotknutá osoba nemôže úspešne domôcť práva na vydanie bezdôvodného obohatenia voči škodcovi.

23. Najvyšší súd sa v uvedenom uznesení prijatom veľkým senátom zaoberal všetkými rozhodnutiami, v ktorých jednotlivé senáty najvyššieho súdu odlišne riešili nastolenú problematiku zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci (notára) s tým, že poukázal aj na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III.ÚS 424/2023-48 z 25.1.2024 vo vzťahu k zodpovednosti súdneho exekútora za škodu, čo je obdobný prípad ako zodpovednosť notára a dospel k záveru, že z hľadiska postavenia súdneho exekútora a výkonu jeho činnosti je zrejmé, že súdny exekútor v súvislosti s výkonom exekučnej činnosti má postavenie verejného činiteľa a vykonávanie exekučnej činnosti je výkonom verejnej moci. Nie je povinnosťou poškodeného domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia z osobného majetku exekútora, pretože exekútor vykonáva exekučnú činnosť ako orgán verejnej moci, nie ako súkromná osoba a vzťah v exekučnom konaní medzi exekútorom a poškodeným je vzťahom verejnoprávnym. Iná je situácia, ak je majetkový prospech, ktorý predstavuje škodu, v rukách tretej osoby, teda nie u exekútora ako vykonávateľa verejnej moci. Vtedy je prijateľný výklad, na ktorý poukazuje aj predtým najvyšší súd, že najskôr sa má táto osoba domáhať vydania bezdôvodného obohatenia voči tretej osobe. Inak by mohlo dôjsť k zneužívaniu zodpovednosti štátu za škodu výkonom verejnej moci, čo je absolútne nežiadúce.

24. V posudzovanej veci je evidentné, že G. P. D. ako notár prijal v zmysle Notárskeho poriadku do notárskej úschovy na osobitný bežný účet vedený na meno notára s názvom „Notárska úschova“, finančné prostriedky vo výške 150.000 eur od zložiteľky L. D. za účelom úschovy kúpnej ceny za prevod vlastníckeho práva k predmetu prevodu na základe kúpnej zmluvy, ktorá mala byť uzavretá medzi zložiteľkou ako kupujúcou a žalobcami 1/ až 6/ ako predávajúcimi. Podľa príkazu zložiteľky mala byť zložená peňažná suma vydaná do 3 dní od splnenia podmienok z notárskej úschovy príjemcom -žalobcom 1/ až 6/, avšak napriek preukázaniu splnenia podmienok im vydaná nebola. Notár nepostupoval v súlade s dohodou v notárskej zápisnici, zložené peňažné prostriedky nevydal žalobcom 1/ až 6/, ale použil vo svoj prospech, došlo tak k nesprávnemu úradnému postupu notára. Nie je povinnosťou poškodených žalobcov 1/ až 6/, ktorým ako predávajúcim z kúpnej zmluvy ani po splnení podmienok zložená peňažná suma titulom úhrady kúpnej ceny kupujúcou - zložiteľkou vydaná nebola, domáhať sa vydania týchto peňazí od notára ako fyzickej osoby z jeho osobného majetku. V posudzovanom prípade si žalobcovia uplatnili nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, nie nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vzniknutého na strane P. D. ako fyzickej osoby a na takýto výber (uplatnenie nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom) mali žalobcovia podľa názoru odvolacieho súdu s ohľadom na najnovšiu judikatúru, jednoznačne právo.

25. Odvolací súd uvádza, že v prejednávanej veci v súlade s prezentovaným právnym názorom veľkého senátu Najvyššieho súdu SR (najnovším), je dôvodné uplatnenie náhrady škody poškodenými žalobcami 1/ až 6/ voči štátu - Slovenskej republike zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti SR ako voči osobe zodpovednej za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom notára, ktorý porušil zákonom stanovené povinnosti. Formalistický postup v posudzovaní zodpovednosti štátu by smeroval k obmedzeniu zodpovednosti štátu za škodu s odkazom na judikatúru ústavného súdu sp. zn. III.ÚS 384/2024, sp. zn. I.ÚS 418/2024. Je teda nesporné, že Slovenská republika zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR je pasívne legitimovanou pri prejednaní nároku na náhradu škody spôsobenej výkonom notárskej činnosti. Vzťah/nárok na náhradu škody musí byť sanovaný poškodeným predávajúcim z kúpnej zmluvy - žalobcom 1/ až 6/ za to zodpovedným subjektom, a to štátom, ktorý má následne možnosti domáhať sa regresného nároku voči škodcovi, notárovi, či voči tretej osobe, a to i v prípade solidárnej variácie žaloby na splnenie povinnosti voči týmto osobám. Vykonávanie notárskej činnosti je výkonom verejnej moci. Ide o zodpovednosť Slovenskej republiky, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti SR, pričom ide o zodpovednosť objektívnu vznikajúcu ex lege. Na vplyv zodpovednosti Slovenskej republiky za škodu spôsobenú výkonom notárskej činnosti nemá vplyv trestnosť konania tretej osoby.

26. Aj keď sa v predmetnom uznesení prijatom veľkým senátom najvyššieho súdu (sp. zn. 1 VCdo/3/2025) nenachádza vo výroku rozhodnutia presná odpoveď na otázku, či konanie notára je excesom, jednoznačne z kontextu celého rozhodnutia vyplýva, že aj pri takomto prípadnom excese, keďže skutkové okolnosti prípadu boli takmer totožné (notár použil peňažné prostriedky zložené do úschovy v rozpore s dohodou v notárskej zápisnici, keď ich previedol na iný účet, resp. účty), je v tomto konaní pasívne legitimovaná Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti SR. Notár D. tým, že previedol finančné prostriedky zložené zložiteľkou do notárskej úschovy na iné

účty v rozpore s dohodou a pokynmi uvedenými v notárskej zápisnici, porušil ustanovenie § 68 ods. 3 Notárskeho poriadku, ide teda nesprávny úradný postup.

27. Odvolací súd nemá pochyb o tom, že žalobcom 1/ až 6/ už škoda skutočne vznikla a to práve postupom notára pri výkone verejnej moci tým, že do notárskej úschovy zložené peňažné prostriedky, ktoré mal titulom úhrady kúpnej ceny vyplatiť žalobcom 1/ až 6/, použil v rozpore s dohodnutým účelom; takto pritom použil nielen v tomto prípade na jeho účet do notárskej úschovy zložené peňažné prostriedky; notársku úschovu neprevzala ani zastupujúca notárka. Je nepochybné, že žalobcom 1/ až 6/ škoda vznikla v priamej príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom notára a sporná nie je ani výška škody.

28. V kontexte predmetného (poukazovaného) rozhodnutia veľkého senátu Najvyššieho súdu SR, v ktorom sa najvyšší súd zaoberal jednotlivými rozdielnymi rozhodnutiami rôznych dovolacích senátov najvyššieho súdu, námietka žalovanej/odvolateľky namietajúcej porušenie jej práva na spravodlivý proces v dôsledku ponechania bez povšimnutia/nezaoberania sa súdu prvej inštancie rozhodnutiami najvyššieho, resp. ústavného súdu, na ktoré v konaní poukázala, stratila akékoľvek opodstatnenie, keďže je zrejmé, že nešlo o žiadnu ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, ale práveže išlo o rozdielne, resp. nejednotné rozhodovania senátov najvyššieho súdu, ku ktorého zjednoteniu došlo prijatím predmetného rozhodnutia veľkého senátu najvyššieho súdu.

29. Na základe uvedených dôvodov, ako aj dôvodov uvedených v samotnom napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie, zohľadniac rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 VCdo/3/2025 odvolací súd podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP rozsudok v odvolaní napadnutých výrokoch vo veci samej a vo výroku o trovách konania, t.z. okrem výroku VII. rozsudku súdu prvej inštancie, ako vecne správny potvrdil.

30. Podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a 255 ods. 1 CSP rozhodol odvolací súd o trovách odvolacieho konania a v odvolacom konaní úspešným žalobcom 1/ až 6/ priznal nárok na ich náhradu v plnom rozsahu proti žalovanej, ktorá v odvolacom konaní úspech nemala.

31. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov: 3 hlasy za (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.